

Slovo k povzbuzení na pondělí 12. října 2020, na pondělí 28. týdne
Biblická čtení: Gal 4,22-24.26-27.31 – 5,1; Ž 113; Lk 11,29-32

Milé sestry, milí bratři,

podobně jako se o to společně snažíme při mších svatých v kostele, zkusme se i touto formou pokusit krátce porozjímat o všednodenních biblických úryvcích čtených na pokračování. Už třeba jen proto, abychom aspoň takto měli kontakt s liturgií, respektive s Božím slovem při ní čteném.

V prvním čtení již druhým týdnem otevíráme Pavlův list Galatským. Tento list – apoštolem napsaný křesťanům v jím založených církevních obcích v Galácii, v kraji v Malé Asii, kolem starobylého města Ancyra (dnes Ankara) – snad nejvýrazněji ze všech novozákonních knih rozvíjí téma vztahu staré a nové smlouvy, vztahu mojžíšského Zákona a Kristovy milosti a s ní související otázku skutečné křesťanské svobody.

Tento důraz listu má docela konkrétní historický důvod. Mezi galatské křesťany po Pavlově odchodu totiž přišli a začali působit příliš judaizující kazatelé. Ti nejenže hlásali nutnost dodržovat i rituální část Tóry, všechny její rituální předpisy, zejména nutnost obřizky, ale především vše stavěli tak, jakoby už samo dodržování bylo příčinou ospravedlnění, zárukou věčné spásy. Nato Pavel odpoví jasným ukázkám primátu milosti. Spása a ospravedlnění jsou vždy Božím darem, zadarmo daným darem Kristovy milosti, darem převyšujícím všechny lidské možnosti i případné zásluhy.

Jelikož list Galatským je zároveň Božím slovem, součástí Nového zákona, platí jeho poselství nejen galatským křesťanům po polovině prvního století, ale i nám, křesťanům všech dob. Proto je dobré se do jeho poselství stále znovu zaposlouchávat a ptát se, jak mu rozumět. Zvláště třeba i nyní, v nelehké situaci stále se zhoršující pandemie nemoci covid, všech jejích dopadů a omezení, všech strachů a nepříjemností ale i skutečných tragédií, které s sebou přináší.

Dnešní úryvek z konce čtvrté kapitoly nám k tomu může být zrovna docela dobrým podnětem. Dává do protikladu dvě úmluvy. Tu starozákonní, mojžíšský Zákon, který sice odhaloval hřích, ale ještě nedával dostatek vnitřní síly se mu vymanit, a proto činil člověka vlastně vědomým otrokem hříchu. A tu novozákonní úmluvu, Kristovu milost, která již má vnitřní sílu proměnit lidské nitro, především tím, že hřích skutečně odpouští, a tak si lidské nitro podmaňuje svou dobrotou. Tím člověku pomáhá právě z otroctví hříchu a slabosti, potažmo z otroctví již paralyzujících výčitek svědomí.

Naše situace je samozřejmě historicky jiná než prvních adresátů Pavlova listu, ale ne příliš jiná lidsky. I v našem případě platí, že spásu si nikdo z nás nemůže zasloužit, a to ani těmi nejsvatějšími skutky, a že Boží milost, která odpouští a zevnitř proměňuje, k ní nezbytně potřebujeme. Jedině ona i nás může zbavit otroctví Zákona. Ne v tom smyslu, že by Boží přikázání, Desatero přestalo platit, Boží zákon – snad krom rituální části Tóry, kterou beze zbytku nahradila bohoslužba novozákonní – platí stále. Ale ve smyslu, že i nám Bůh Kristovou milostí odpouští naše hříchy, a tak dává sílu k vnitřní proměně k lepšímu.

A právě nynější situace pandemie a všemožného ohrožení, kdy si snad jasněji než kdy jindy uvědomujeme, jak málo věcí ve světě je skutečně v naší moci, nám k tomu vlastně může být pomocí. Jestliže zakoušíme, jak opravdu nejsme pány světa (což je samo o sobě nesmírně dobře, že si aspoň znovu můžeme začít uvědomovat), tak i to je znamením, jak jsme na Bohu, na jediné skutečné „vyšší moci“, závislí.

Na Bohu, kterého nám lidem ztělesnil (doslova!) jednou provždy Kristus, což je nejen obsahem dnešního evangelijního úryvku – on je jednou provždy daným a definitivním „Jonášovým znamením“, ale je to i základní pravdou naší víry.

Kéž bychom tedy nynější nelehkou dobu pro celý svět pochopili také jako výzvu k hledání a čerpání Boží milosti, Boží pomoci k víře, naději a lásce. Bez ní nejenže nejsme schopni spásy, ale ani mnohého dobra, jehož konání je nyní zvlášť potřeba.

Ať už si třeba myslíme o mediálním a politickém obrazu a společenském dopadu pandemie nemoci covid cokoli, jedno je jisté: Pandemie nemoci zde prostě reálně je. Jelikož naprosté většině z nás není dáno tomu všemu rozumět a ani nám povětšinou nepřísluší o opatřeních rozhodovat, tak nám všem zbývá jedno jediné, ovšem vůbec ne bezvýznamné, protože se vždy dotýká lidí kolem nás: Ve svém mikrosvětě, tam, kde jsme, jednat pod vedením Boží milosti, tedy s vírou, nadějí a láskou, pod vedením milosti, kterou můžeme jediné dostat...